

ПОСЛАНИЕТО НА АПОСТОЛ ПАВЕЛ ДО ЕВРЕИТЕ

Автор и дата на написване:

Макар че авторът не е назован, той е добре познат на първите читатели на посланието (13:18-24). Теолозите смятат за автор на книгата апостол Павел, Аполос или Варнава и че е написана преди разрушаването на Ерусалим в 70 г. сл.Хр.

Тема:

За да укрепи еврейските християни, преминаващи през гонение, и за да ги предпази от връщане към старата юдейска система, авторът застъпва основната тема, която е превъзходството на Христовата личност и изкупителното Му дело (4:14-16; 10:19-22; 12:1,2).

Съдържание:

1. Превъзходството на Христос (1:1-4:13)
2. Превъзходството на Христовото изкупително дело (4:14-10:18)
3. Наставления за отстояване и ходене с вяра (10:19-13:17)
4. Заключение (13:18-25)

Шоро 1

1:1-14 „Делвескоро Чхаво упралутно ангелатар“

- 1 О Дел таро пхурендар врамя пхенелас бутедер, тай авря друма хоратинелас пе даденге презаро пророфетенге,
- 2 ко агор дисенге хоратинел аменге таро Чхаво, Ковато тховгяс мирази ко са со си, гаял Колеса тай кергяс о лумяке;
- 3 Ковато сине цибриба Лескоро барипе, тай о нишаня Лескере характеро тай икерелас са со си гаял о Поро баро пхерас, палал кана изкергяс гаял Пестар шужарел ман е безеха, бешло тари мурши риг ко Барипе ко упрунипе;
- 4 тай ачхило аборка побаро таро ангеля, кити о алава, ковата лиляс, си побаро тари ленго.
- 5 Соскето каскоро таро ангеля вакергяс о Дел иекхаске: „Ту сан Моро Чхаво, Ме авдиес бяндом Тут“; тай пале: „Ме ка овав Леско Дад, тай Ов ка овел Моро Чхав?“
- 6 А кана дейнайрел пе Англунобияндо ки космозо, вакерел: „Тай ден коч Леске, са Девлеске ангеля.“
- 7 Ащал е ангеленге вакерел: „Колен керел о ангеля Перен зурале сар о балваля, тай о измекеря Лескере сар ягякири флога;“
- 8 А Пе Чхавеске: „Торо тронс си, Девлея, биагор, о скиптери чачипе си скиптери Тере тхагарипе.
- 9 Дехингян и чачипе, тай бидехен биадеша, палдава помакхляс Тут Девла, Торо Дел мироса лошаиба побут Тере пралендар.“
- 10 Тай пале: Ко англунипе Ту, Девлея кергян и пхув, тай и Тере бути вастенцар си е дел;
- 11 Он ка гаравдел, а Ту ка преовес. Ва он ка ачхон пхуре сар е шехя;
- 12 тай ка пакярес лен сар ленья, тай он ка овен ченчиме нума Ту ка овес сарто, тай Тере бреша най те агор пес.“
- 13 А каске таро ангеля вакергяс вариана: „Беш таро Моро мурш риг жи кате тховав е душманен тере телал пхире туте?“
- 14 Дими он са со си аргатескоре духоса, бичхалде те овен измекеря околеске, колато ка мирязя скепиме.

Шоро 2

2:1-4 „Вакяриба пал бангипе“

- 1 Далкхеске аме требул те дикхас побут окова, ковата сине шундило сар те ма те нашалав песке.
- 2 Соскето, коли о пхерас, извакердо таро ангеля ачхол чачо тай секо кханилипе тай биатъри лел чаче плескирена;
- 3 Сар ка изнакхас аме, аке ка изнашас иек аборкха баро скепима ковата нангле сине вакердо таро Дел, ачхол машкар аменде околеландар, колато шунде лес;
- 4 като сине яххитка о Дел гаял о семни тай о диви, гаял авер баре букя тай делас о Свенто Духос Пере воияса?

2:5-18 „Христос препел са сар Леске праленге“

- 5 Соскето ма е ангелен атърисардас о авилно дуняс, ащал колесте хоратинас;

1:1-14 „Божият Син, по-горен от ангелите“

Единородният Божий Син има същата природа като Отец. В личността на Сина е славата на Бог, изявен в плът (1:1-3). Християнството е изградено върху личното откровение на Бога чрез Неговия превъплътен Син. Ето защо Христос е по-велик не само от пророците, но и от ангелите, на Когото се покланят като на свой Господ (1:4). Ангелите са творения, докато Синът е вечен и Сам е Творецът (1:7,8). По своята същност те са служебни духове с различна йерархия: ангели, архангели, херувими,

1 Глава

1:1-14 „Божият Син, по-горен от ангелите“

- 1 Бог от старо време много пъти и по различни начини, след като говори на бащите ни чрез пророците,
- 2 в последните дни говори нам чрез Сина, поставен за наследник на всичко, чрез Когото сътвори и световите.
- 3 Който е сияние на славата и образа на Неговия характер, държейки всичко с мощното Си слово, след като чрез Себе Си ни очисти греховете, седна отдясно на престола на величието във висините,
- 4 и стана толкова по-горен от ангелите, колкото по-славно име е наследил от тях.
- 5 Защото на кой от ангелите Бог е казал някога: „Ти Си Мой Син, Аз днес Те родих.“ И пак: „Аз ще Му бъда Отец и Той ще Ми бъде Син.“
- 6 Също кога въвежда Първородния във вселенат, казва: Да Му се поклонят всички Божии ангели.
- 7 А за ангелите е казано: Ти правиш ангелите Си ветрове, и служителите Си огнен пламък;
- 8 а за Сина: Твоят престол, Боже, е вечен, жезълът на правдата е жезъл на Твоето царство.
- 9 Обикнал си правда и си намразил беззаконието, затова Те помаза Боже Твоят Бог с миро на радост повече от Твоите събрата.
- 10 И пак: В начало Ти, Господи, си основал земята и дело на ръцете ти са небесата;
- 11 те ще погинат, но Ти пребъдваш, всички ще овехтеят като дреха;
- 12 ще ги свиеш като наметало и те ще се изменят, но Ти си Същият и Твоите години няма да се свършат.
- 13 На кого от ангелите Бог е казал някога: Седи от дясно Ми, докле положи враговете ти под нозете Ти.
- 14 Нали всички те са служебни духове, изпращани да служат на онези, които ще наследят спасение.

2 Глава

2:1-4 „Предупреждение за отклонение“

- 1 Затова сме длъжни много повече да внимаваме на чуото, да не би някак да го изгубим.
- 2 Защото, ако изреченото слово чрез ангели стана вярно и всяко престъпление и непослушание получи справедлива отплата;
- 3 Как ние ще избегнем таква велико спасение, ако занемарим отначало изговореното от Господа, потвърдено ни от онези, които бяха го чули от Него,
- 4 когато Бог свидетелстваше със знамения и чудеса с различни сили и с даване на Светия Дух по волята Си.

2:5-18 „Христос прилича във всичко на братята си“

- 5 Защото не на ангелите Бог покори бъдещия свят, за който говорим;

серафими, изпратени от Бога да служат като защита и грижа на онези хора, които ще наследят спасение (1:14).

2:1-4 „Предупреждение за отклонение“

Бог даде закона чрез ангели, а Евангелието чрез Сина Си (2:2,3). Задължение на всеки, който приема Благовестието, е да полага старание с помощта на Светия Дух, съобразявайки поведението си с евангелските наставления и не ги пренебрегва.

6 а несаве со дялякхитка варикана си вакердос: Со си о мануш, та те гиндя лес, ваи о манушкано чхаво, та те ресас лес?

7 Ту кердан лес ферди хари теле таро ангеля, баримаса тай аъри баредер лес, тай тховгян лес упрал о букя Тере вастенде;

8 Тховгян лен са со си телал о пире лескере, тай кана аърил леске са со си, ни ачхавгян кханчик со ни аърил пес, а гаял акана на дикхас панда те аърил пес леске са со си.

9 А дикхас е Исусес, Ковато сине кердо хари потеле таро ангеля, кай си барипе ко барипе тай аър ащал со изикергяс о мерипе, та те лел о мерипе Девлеске гудлимаса секо мануш.

10 Соскето сине препел кай Окова, ащал Колесте си са со си, тай гаял Ковато си са со си, сар лел буге чхавен ко барипе та те докерел гаял о чинуипе ащал ленгоро скепиме.

11 Соскето тай Окова, Ковато цибрилен, тай околел, со си ведярен са со си си таро Екхестар, гаял и резано Ов ни лажал те вакерел лен пхрала, вакерел:

12 Ка възвакерав о алав Торо мажкар е пхраленге Тере, ка ашарав Тут ангало со кидисаиле;

13 Тай пале: Ме ка пакаява Леске. Тай пале: Аке Ме тай о чхаве, колато диняс Ман о Дел.

14 Тай чука соскето е чхаве си гаял таро кетане снага тай рат тай Ов, си сар ленде, лиляс кердипе ко сарто, та те паравел гаял о мерипе околеске кас иси и зор сар си о шейтанос;

15 та те скепил са со си околел колато ащал о дара таро мерипа, ащал састо поро живипе уле аърне ко подлагари.

16 Соскето, ни жутисарас е ангеленге, нума жутисардас о Авраамоске генерация.

17 Адалкхеске требел те припел сар са со си пе пхраленца Ов, та те овел лелмила тай апакютно ангуно рашай ки бути каринго Дел, та те изикерел о милипе ащал е безеха е манушенге.

18 Соскето адакха андо коркоро скандал Пес сар изикердо ащи тай е скандалпенге те жутил.

Шоро 3

3:1-6 „О Христос си баредар таро Мойсей“

1 Адалкхеске свенте пхралален, овен ке девлеско жарипа гиндин пес е апостоленге тай о ангуле рашая Колес аме извакерипе Христа Исусес;

2 Ковато си чачо Околеске, Ковато тховгяс Лес, сарто сине тай о Мойсей састо лескоро кхер.

3 Соскето Ов диняс ко барипе аборкха побаро таро Моисеяс, кити си по баро о аъри со иси околес, ковато кхергяс о кхер таро патив со иси лес кхер.

4 Соскето секо кхер керел пес иекхастар нума о Керенго са со си, си о Дел.

5 Тай о Мойсеос сине со апакютно подлагари ко састо Леско кхер сар аргати, ковато та те овел вакериба.

6 А о Христос сар Чхаво, сине апакютно упрал Лескоро кхер. Лескоро кхер сиам аме, коли изикерас жи ко агор секоса тай ашаримаса ко апакияба.

6 но напротив, някой бе засвидетелствал някъде си, казвайки: Какво е човек, за да го помниш или човешки син, за да го посещаваш.

7 Поставил си го малко подолу от ангелите, със слава и чест си го увенчал и си го поставил над делата на ръцете Си;

8 Покорил си всичко под нозете му. И след като му е покорил всичко, и ще рече нищо не е оставил непокорено нему. Сега обаче все още не виждаме да му е покорено всичко;

9 но виждаме, че Исус, Който бе малко по-долу от ангелите, поради претърпяната смърт бе увенчан със слава и чест и по Божия благодат да вкуси смърт за всички.

10 Защото подобаваше на Онзи, поради Когото е всичко и от Когото е всичко, чрез страдания на Началника, след като приведе в слава много синове, да усъвършенства спасението им.

11 Защото както Освещаващият, така и освещаваните всички са от Единния, затова Той не се срамува да ги нарича братя, казвайки:

12 Ще възвестя името Ти на братята Си, всред събранието ще Те възпея.

13 И пак: На Него уповавам. И пак: Ето ме и децата ми, които Бог ми даде.

14 И понеже децата са участници в плът и кръв и Той взе еднакво участие в същите, така чрез смъртта да порази онзи, у когото е силата на смъртта, тоест дявола;

15 и да избави онези, които от страх пред смъртта през цялия си живот бяха подложени на робство.

16 Защото не прие да помага на Ангели, но на Авраамовото потомството помага;

17 Затова бе длъжен по всичко да се оприличи на братята, за да бъде милостив и верен първосвещеник във всичко в отношение към Бога, в умилостивението греховете на народа.

18 Защото в това, което Сам претърпя, като бе изкушаван да може и на изкушаваните да помага.

3 Глава

3:1-6 „Христос е по-велик от Мойсей“

1 Затова, братя свети, участници в небесното призвание, размислете за пратеника и първосвещеника на нашата изповед, Христа Исуса;

2 Който Бе Верен на Този, Който Го Е поставил, както и Мойсей на целия Му дом.

3 Защото Той се удостои със слава толкова по-голяма от Мойсеевата, колкото по-голяма чест от дома има съградилният го;

4 Понеже всеки дом се съгражда от някого, а Създателят на всичко е Господ.

5 И Мойсей бе верен слуга в целия Му дом за свидетелството, което имаше да се възвести.

6 А Христос, като Син на дома Си, Негов дом пък сме ние, стига само дръзновението и надеждата с която се хвалим, да удържим твърдо докрай.

2:5-18 „Христос прилича във всичко на братята си“

Христос взе човешка плът, за да приведе „много синове в слава“ чрез съвършеното изкупително дело (Евр. 2:10,17,18). Той не е имал нужда от усъвършенстване, защото е безгрешен (2:10). Божият Син изтърпя кръстна смърт като човек, за да изкупи човечеството от греха чрез собствената Си кръв, така че всеки, който повярва в Него и Го приеме, да има вечен живот (Йоан 1:12-14; 3:16; Евр. 2:13-15).

3:1-6 „Христос е по-велик от Мойсей“

Христос е безкрайно по-велик както от Мойсей, така и от което и да е творение. Мойсей беше служител в Божия дом, а Божият Син е господар на този дом (3:4,5). Синът на Бога е собственик на църквата, която са всички истински и непоклатими вярващи (3:6).

3:7-19 „Вакарибе пал бипакяйбе“

7 Адалкхеске сарто вакерел о Свето Духос: Авдиес, коли шунес о лескоро сеси,

8 ма кер цинто тере иле сарто ко бидипе, сарто ко диес ко скандалпе ко пошало тхан,

9 Кате е даде тумаре скандалинас Ман тай дикхле е бука Мере саранда бреша.

10 Адалкхеске холянгом мамуи адавкха генерация. Тай вакергом: Дайма халавде тумен тумаре илесте, Он ни пенжарде Мере дрома;

11 Гаял хальом совел ко холиба Моро: Он най те ден Мере пачипе.

12 Дикхен пхралален, та те на би те овел иекхаске тумендар бичаче, со ни апакял ило, ковато те нашел таро живдо Дел.

13 Нума икерен тумен иек иекхес секо диес, жи кате си авдиес, акана та те на би несаво тумендар те цинтинел гаял е хохаимаса ко безеха.

14 Соскетото аме сам ко Христос, коли изикерас зуралесте жи ко агор о англуно амаро ажариба жи кате вакерел пес:

15 Авдиес коли шунес Леско сеси, ма пхандар то ило сарто ко бидипе.

16 Соскетото кова ка шунде бидипе Лес, ма саворе окола икистиле таро Египет Моисеяса.

17 Мамуи касте ни бунтуил саранда бреша? Най ли мамуи окола, колато керде безеха, тай саве кокалес пеле сар трупос андо пошало тхан?

18 А коленге халяс совел, кай нанай те ден Лескере пачипе? Най ли окола, колато сине бунтуиме?

19 Тай чука дикхас, кай а поро он нацине те ден ащал би апакияба.

Шоро 4**4:1-13 „Сабатоске бешибе ащал Делвеско мануша“**

1 Тай чука, соскетото аменге ачхол о шинадо те дас Лескере пачипе, мек дараса та те на би те сикавгол, кай несаво тумендар те на доресел жи лате.

2 Соскетото аменге си диндо иек гудло вакариба, сарто тай ленге о vorba ковато сине шунде, а ни аямил, соскетото ни кидисале гаял о апакияба околенте.

3 Апакяненгере дяс ки кая пачипе сарто вакергяс о Дел: Палдава хальом совел ки холи Мери Он най те ден ки Мери пачипе коли тай те уле кердиме букаса Мере панда ко англуно кероба е лумяке.

4 Соскетото варикана си вакердо ащал ефтате диесенге: Тай пачасардас о Дел ко евтато диес таро саворе бука Пере;

5 Тай пале ко окова тхан: Нанай те ден Мере пачипе.

6 Тай чука, соскетото ачхол те дел несаво лате а окола колато си от поангле е гудлимаса, ни динде ащал поро би апакияба поро;

7 адалкхеске Ов пале аласардяс иек диес, авдиес, като вакерел аборкха диеса палпале о Давидос, сарто сине вакерасас: Авдиес, коли шунен Лескоро сеси, Ма цинтинена тумаре иле“.

8 Соскетото, коли о Исус Навин сине диняс лен пачипе, о Дел най те хоратинел палал адавкха ащал авре диесеске.

3:7-19 „Предупреждения за неверие“

Поколението, излизашо от Египет, изпитваше Бога със своето бунтарство и мърморене дали може и дали иска да им помогне. Изпитваха търпението Му, макар да виждаха славните Му дела (3:8,9). Безверието пречи на това поколение да стане поколение на победа. Авторът предупреждава не само евреите, но и нас, че невярното сърце е в основата на всички отстъпления от Бога (3:12).

3:7-19 „Предупреждения за неверие“

7 Заради това, както Святият Дух казва: Днес, като чуете гласа Му,

8 да не закоравите сърцата си, както кога роптаехте в деня на изкушението в пустинята,

9 където Ме изпитаха бащите ви, изпитаха Ме и видяха делата Ми през четиридесетте години.

10 Затова възнеговувах против оня род и рекох: Винаги се заблуждават в сърцето си и не познаха пътищата Ми.

11 Затова се заклех в гнева Си, не ще влязат в почивката Ми.

12 Осторожно, братя, да не би у някого от вас да има лукаво и невярващо сърце и да отстъпи от живия Бог.

13 Но се наставлявайте всеки ден, докле се казва днес, за да не би някой от вас да се закорави чрез измамата на греха;

14 Защото станахме съпричастни на Христа, стига само наистина здраво да удържим докрай увереността, докато се казва:

15 Днес, ако чуете гласа Му, да не закоравите сърцата си, както в преогорчението.

16 Защото някои, като чува, зароптаха, но не всички, които излязоха от Египет с Мойсея.

17 Против кои негодува четирийсет години? Не ли против онези, които съгрешиха и чиито кости паднаха в пустинята?

18 И на кои се закле, че няма да влязат в почивката Му, ако не на непокорните?

19 И така, виждаме, че те не можаха да влязат поради неверие.

4 Глава**4:1-13 „Съботна почивка за Божия народ“**

1 И така, като ни е оставено обещание да влезем в Неговата почивка, нека се боим, да не би някой от вас да се яви закъснял.

2 Защото ни се възвести както и на тях, но словото, което бяха чули, не им принесе полза, понеже чулите го не го смесиха с вяра.

3 И повярвалите влизаме в почивката, както Той е казал: Затова се заклех в гнева Си, че те не ще влязат в почивката Ми, макар че Неговите дела бяха извършени още от създанието на света.

4 Защото нейде е казано за седмия ден: В седмия ден Бог си почива от всичките Си дела.

5 И пак там: Не ще влязат в почивката Ми.

6 И така, понеже се предоставя на някои да влязат в него, а онези, на които по-рано бе възвестено, не влязоха поради непокорство,

7 пак определя един ден – днес, изреченото чрез Давида, след толкова време, както казаното по-горе: Днес, като чуете гласа Му, не закоравявайте сърцата си.

8 Понеже, ако Исус Навин бе ги успокоил, не би говорил след това за друг ден.

4:1-13 „Съботна почивка за Божия народ“

Има една духовна събота, оставена за почивка на онези, които вярват и следват Христос. Той оставя обещание на християните за свършена и вечна почивка в Небето (4:3). Тя се изразява в благодатта, която имат тук, и в славата, която ще наследят на Небесата. Онези, които не се трудят тук, не ще си почиват там. Почивката предстои, а сега е време за усърдна работа на Божията нива (4:11).

9 Тай чука ащал е Девленгер е манушенге ачхол сабатоски пачипе.

10 Соскето окова, кова то диняс Лескере пачипе, ов песке атьрисардас пере букятар, сарто тай о Дел Перендар.

11 Адалкхеске мек керав е дас кале пачипе та те перел несаво ко кава, те дел о сарто модело ко би апакияба.

12 Соскето е Девлеско ворба си живдо, букярно сорело таро чорело сорледер тай таро о дуй рига, разчхинел жи ко агор о воги тай о психес, о ставес тай и годи, тай из-родел о гиндипе тай о гиндипе е илеске.

13 Тай нанай си кердипе, кова то те на овел дикхло ангало Дел нума са со си, си нанго тай разпутердо ангало о якха Околеске, ангал Касте иси те отпучава.

4:14-16 „О Христос баренге Англунорашай“

14 Тай чука кана иси амен е баро Англунорашай, Ковато пренакхляс жи ко найбаре девликане тхана, о Исусас, Девлеско Чхаво мек икерас адавкха, кова то аме апакиялиям.

15 Соскето нанай асавкха Англунорашай Ковато те нащи те параклетил пес аменсар, ко амари кишлипе, а иси амен Исусас, Ковато си ко са со си сине скандалпе сар аменде, нума пале ачхило би безехало.

16 Адалкхеске, мек жаса изикерде каринг о тронос ко гудлипе, та те до лас мила тай те аракхас гудлипе кова то те жутисарел о гудло диеса. Амин

Шоро 5

5:1-10 „Аргатипе Англунорашайеске“

1 Соскето секо англунорашай, со си линдо машкар е мануша тховел те анел даровя тай курбанеса е Девлеске ащал о безеха е манушенгер е;

2 асавка англунорашай, кова то ащи те състрадил со ни ахальон тай си улавде, соскето тай коркоро ов сине обиколиме таро со нащи,

3 тай адалкхеске требул те дел курбанес ащал о безеха, сарто е манушенге, гаял тай ащал песке.

4 Нума сарто никонес ни лел ащал песке кая атьрос, бискаи кана овел чингандо таро Дел сарто сине о Ааронс,

5 Чука тай о Христос лиляс Песке о барипе те ачхол англунорашай а Леске сине диндо Околестар, Ковато вакергяс Леске: Ту сан Моро Чхаво. Ме авдиес биянгьом Тут

6 сарто тай авре тханесте вакерел: Ту сан рашай жи ко веко сарто гаял о Мелхиседекос.

7 Адавкха Христос ко диеса тай ки Пери снага, диняс курбане уче сесиса тай свенцар рукхиба тай рукин Околеске, Ковато ащи те изикалел лес таро мерибе, тай кате сине со шунелас ащал о гудлипе Поро,

8 коли тай те овелас Чхаво, пале сикистило те шунел от околестар колестар чуинуисарас,

9 тай кана доикергяс пес перфектно ачхило резано ко биагор скепима ащал са со си колато Леске си со шунел лес,

10 вакердо си таро Дел англунорашай сарто гаял е Мелхиседекоско чинос барипе.

9 И така за Божия народ остава съботна почивка.

10 Защото, който е влязъл в почивката Му, той сам е починал от делата си, както Бог от Своите.

11 И така, нека се стараем да влезем в тази почивка, да не би някой да падне в подобно непокорство.

12 Защото Божието слово е живо и действено и е по-остро от всеки двуостър меч, пронизващ до раздяла на душата и духа, на стави и мозък и изследва помисли и сърдечни намерения.

13 И няма творение, скрито пред Бога, но всичко е голо и открито пред очите на Онзи, пред Когото ние ще отговаряме.

4:14-16 „Христос е великия Първосвещеник“

14 И така, като имаме такъв велик Първосвещеник, преминал през небесата, Исуса Христа Сина Божий, нека държим изповедта си.

15 Не защото имаме такъв Първосвещеник, който не е способен да ни състрадава в немощите ни, но Такъв, Който изпитан в същото е безгрешен.

16 И така, нека дръзновено пристъпваме към престола на благодатта, за да получим милост и благодат и намерим благовременна помощ.

5 Глава

5:1-10 „Службата на Първосвещеника“

1 Защото всеки първосвещеник, избран измежду хората на човеци, се поставя да служи Богу, за да принася дарове и жертви за греховете;

2 и да бъде низходителен, способен към невежите и заблуждаващите се, понеже и сам е обложен с немощ;

3 и затова е длъжен както за народа, така и за себе си да принася жертви за греховете.

4 И никой сам не се сдобива с тази почест, освен призваният от Бога, както и Аарон.

5 Така и Христос не прослави Сам Себе Си, за да бъде първосвещеник, а Го прослави Онзи, Който Му е казал: Ти си Мой Син, Аз днес Те родих,

6 както и другаде казва: Ти си свещеник вовеки по чина Мелхиседекос.

7 Той в дните на плътта Си със силен вик и сълзи отправи молби и молитви към Онзи, Който можеше да Го спаси от смърт и като бе чул поради благоговението Си,

8 макар и да е Син, Той се научи на послушание чрез онова, което претърпя;

9 и като се усъвършенства, стана причина за всички, които са Му послушни за вечно спасение;

10 като бе провъзгласен от Бога Първосвещеник по чина Мелхиседекос.

4:14-16 „Христос е великия Първосвещеник“

Еврейският първосвещеник минава през завесата на пресвято място, носейки кръвта на ежегодната жертва в принос за грях. Но за разлика от него Христос великият Първосвещеник, влезе веднъж завинаги в небесата, носейки Собствената Си кръв в присъствието на Бога, където се застъпва за Своите чада. Великият Първосвещеник остава безгрешен, въпреки изкушенията и атаките на дявола (4:14,15). Християните трябва да му подражават, като държат здраво вярата си в Него и не се отричат (4:16).

5:1-10 „Службата на Първосвещеника“

Първосвещениците принасят жертви за греховете, както за хората, така и за себе си, но Христос няма нужда да принася жертва за Себе Си (5:3). Той преминава през смъртта, за да стане причина за вечното спасение на човечеството и то се подарява по благодат на онези, които Го приемат и Му се покоряват (5:8,9).

5:11-14 „Вакемба пал перен апакайбе“

11 Давкха иси амен те вакерас бут бука тай пхаро те со вакерен пес, соскето ачихиям будало ко шунибе.

12 Соскето жи кате туме требул жи акана тай о сикавде те ачхен тумен, презаро изнахле о диеса, иси тумен те сикавен несаве изангле ко найцикно варесо о англуне Девлеске пхераса, тай доресен те овел нужда таро тхуд, а ма таро зурално хабе.

13 Соскето секо, когато хал тхуд, си би урал ко сикайба о чачипе, соскето си терно;

14 а о зурално хабе си пал е перфекто саве си, сикльон сикавде ахальон те пенжарен о харектеро о лачхо таро кханило.

Шоро 6**6:1-12 „Ащибе тай биацибе“**

1 Палдава, мек те мукас о ангуно школяке е Христоске тай, мек жас каринго перфекто би те тховас невесте о темели о ириба мулендар бука, о апакайба ко Дел,

2 сикайба ашал о болавипе те тховас васта ашал ущибе мулендар тай о биатор крисипе.

3 Тай адакха ка керес коли о Дел асосардяс.

4 Соскето нащине пал околенте колато евхарес сине сикавес тай хале таро дел тай ачхиле со лиле о Свето Духос;

5 тай хале, аракхле кай лачхо си е Девлеске пхераса, панда хале тай катаро баредар бука, колато ингелен ко со авел о веко,

6 а отпеле, нащи те бианден пес пале тай те авен жи ко ириба, жи кате разчхинен дуито дром пес ко Девлеско Чхаво тай резилен Лес.

7 И пхув со пияс таро бришим, со перел буткопе, тай сави бианел чар аями околенте, колато ла керен бути ле гудло вакайриба таро Дел;

8 а коли бианел каре тай репеи отчихвел пес ла сиго ка армандел, тай со ачхол латар ка изтхабълон.

9 Гаял коли тай те хоратинас ачука, ажарас тумендар деху-нукален варесо полачхо, когато ингелел каринго скепима.

10 Соскето о Дел най би чачо, та те забистрел адакха, когато изкергъен тай о дехиба, когато сикавген каринго Лескере алавесте, дя аргатя тай панда чупнаря е светиенге.

11 Тай мангав секо тумендар те керел о сарто икемба ко пхердо со си паякяно тай ко ажариба жи ко агор;

12 та те на овен кърлало а те изикерен сар околенте, колато гаял е апакаймаса тай изикерде о мирази е шинаде.

6:13-20 „Чачипнаске Девлескере шинаде“

13 Соскето о Дел кана делас шинадо о Авраамос, насине нисаво побаро, касте те хал совел, халяс совел Песте тай вакегяс:

14 Чачесте тут ка гудловорбил бут побут, тай ка пхердобу-типе тут тай ка пхердобутисарав тут“.

15 Тай чука, о Авраамос, кана изикергяс лиляс о шинадо.

16 Соскето о мануша хан совел иекхаске со си побаро лендар, тай и совел динди биковел пес ко пхерас, тховел пес агор ко секо чингарде машкар ленде,

5:11-14 „Предупреждение за отпадане от вярата“

11 За което имаме да говорим много, което е и мъчно за тълкуване, защото станехте тъпи в слушане.

12 Защото трябваше според времето учители да бъдете, а имате нужда да ви учат началата на Божието слово и дойдохте до състоянието, че се нуждаете от мляко, а не от твърда храна.

13 Всеки, който се храни с мляко, е неопитен в словото на правдата, защото е младенец;

14 а твърдата храна е за съвършените, които чрез обучение на чувствата разпознават доброто и злото.

6 Глава**6:1-12 „Възможности и невъзможности“**

1 Поради това нека оставим първоначалното учение в Христа и да се стремим към съвършенство, без отново да полагаме основа на покаяние от мъртви дела и вяра в Бога;

2 Учение за кръщения, полагане ръце за възкресяване на мъртви и за вечния съд.

3 И това ще направим, ако Бог позволи.

4 Понеже е невъзможно просветените и вкусилите от небесния дар и станали съчастни в Светия Дух;

5 вкусили от доброто и действено слово Божие и от силиите на бъдещия век,

6 но са отпаднали, е невъзможно пак да бъдат обновени и покаяни, докато повторно разпъват в себе си Сина Божий и Го опозоряват.

7 Земята, която попива често валящия върху ѝ дъжд и ражда растения, полезни за онези, които я обработват, получава благословения от Бога;

8 а която ражда тръни и бодили, е ненужна и близка до проклетия, чийто край е изгаряне.

9 Поради вас, възлюбени, ако и така да говорим, ние очакваме нещо по-добро и водещо към спасение.

10 Защото Бог не е несправеден, за да забрави делото и труда ви, любовта, която показахте към името Му, като послужихте и служите на светиите.

11 Като желаем всеки от вас да показва същото усърдие за пълна увереност в надеждата докрай;

12 за да не се влените, но да подражавате на онези, които чрез вяра и дълготърпение наследяват обещанията.

6:13-20 „Истинността на Божиите обещания“

13 Понеже Бог, когато даваше обещание на Авраама, нямаше никого по-горен, в когото да се закълне, се закле в Себе Си, казвайки:

14 Наистина ще те благославя и преблагословя, ще те размножа и преумножа.

15 И така, с дълготърпение Авраам получи обещанието.

16 Човеците се кълнат в по-горен от себе си и клетвата за потвърждение слага край на всяко противоречие помежду им.

5:11-14 „Предупреждение за отпадане от вярата“

В Църквата има духовни младенци и пълнолетни личности (5:12-14). Новоповярвалите се хранят с млечна храна, т.е. първите и най-прости доктрини на спасение и оправдание, докато духовната зрялост търси твърда храна и по-дълбоки тайни на вярата (5:12). Зрелите християни имат духовна чувствителност, сила за разбиране и разпознаване доброто и злото чрез опитностите в живота, които ги обучават да виждат нещата от Божия гледна точка (5:14).

6:1-12 „Възможности и невъзможности“

Авторът описва случай, в който хората самоволно отхвърлят Христос, като отпадат от вярата, изгубвайки любовта и надеждата (6:4-6). За тези напълно отпаднали от вярата хора е невъзможно да бъдат обновени към покаяние, защото стават причина да се хули и позори Божият Син, разпъвайки Го втори път (6:6).

17 Гаял тай о Дел, като мангелас те сикавел побаро со си лен ко мирази ко шинадо, кай со аракхел Лескоро си со ни ченчил пес, гаял аргатил песке совеляса,

18 Гаял кай иси дуй букя со ни ченчил пес букя колато нащи е Девлеске те хохавел, те овел амен баро ажариба аменге, колато аме тховас, те икерас со си ангал аменде о ажариба;

19 со иси амен ко воги сар зурало бикунил котва со си ко окова, ковато си андрал и кавьиори;

20 кате о Исус сар англуну диняс аменде тай ачхило англуну рашай жи ко векос гаял сарто Мелхиседеско барипе.

Шоро 7

7:1-10 „О рашай Мелхиседекос“

1 Соскетото давкха Мелхиседек, е Салимското тхагар, рашай е Упралнодер Дел, кана ресляс о Авраамос, иринелас пес таро со пелосас е тхагаренге тай парикеравас лес,

2 Каскетото о Авраамос делингяс тай таро дешшелендар катарии са со си лелас и аями кава, ковато си англуну, ко барипе ко алав лескоро, тхагар е чаческе, нума пале тай салимско тхагар, тхагар ко рамане,

3 би дадеско, би даяке, би бияндо би те авел ваи англунине ко диеса, ваи агор ко живипе, нума препел Девлеско Чхаво, ачхол биагор рашай.

4 Дикхен кити баро сине адавкха мануш ковато о патриархос о Авраамос диняс дешипе тари аями.

5 Соскетото, жи кате окола таро Левиевске чхаве, колато ленас гаял о рашая те овел иси лен ордина таро адеша те лен дешипе таро мануша гаял таро пе пхралендар, коли тай адалкха те икълонас тари снага е Авраамеске;

6 Нума ов гаял, ковато ни икистило таро ленгоро родос, лияс деш таро Авраамас тай гудловорбяса колес сине диндо е шинаде.

7 А гаял о потелуно гудловорбил лес о упрунестар.

8 Ате муленгере мануша лен дешипе, нума авер окова, каске си якхитка, кай живдо.

9 Тай чука те вакерав, коркоро о Левий ковато лел дешипе, диняс дешипе е Авраамос:

10 соскетото сине панда ки снага пе дадеске, кана реслясас о Мелхиседекос.

7:11-28 „О Христос сар Мелхиседекос“

11 Гаял, коли исине лес перфекто гаял е левийско рашай соскетото темелеско пал лесте о мануша лине о адеша, сави требипе улав лес сине, та те изваздел авре рашаяс гаял о Мелхиседекосеско барипе, та те гиндил сарто е Аароноско барипе?

12 Соскетото, ченчил пес о рашай ащал требул те ченчил тай и адеша.

13 Соскетото кава ковато вакерел пес овел авре кочатар колестар никонес ни азбадян пес ко олтари.

14 Соскетото си жандо кай амаро Дел икистило таро Юдейско генерация гаял ковато генерация о Мойсей ни вакерел мищо.

15 Адавкха со вакерас, ачхол панда дикло, гаял като си модело е Мелхиседеске те изваздел авре рашаеске,

16 Ковато керел пес ма ко адеша изкердо ке снагаколи

6:13-20 „Истинността на Божиите обещания“

Интервалът от време между обещанието и изпълнението понякога е доста дълъг и е време за изпитание. Онези, които устояват с търпение, ще получат обещаното благословение, така както и Авраам го получава (6:16). Можем да се уповаваме на Божиите обещания, защото Той не променя намеренията Си. Евангелската надежда, която имаме, е силна и ни прави сигурни и стабилни (6:19,20).

17 Затова Бог, като искаше да покаже неизменната Си воля, особено към наследниците на обещанието, Си послужи с клетва,

18 и чрез две неизменни неща, в които Бог не е възможно да излъже, да имаме голяма утеха, прибегнахме да се хванем за предстоящата ни надежда,

19 която е непоклатима и здрава котва за душата ни, вли- заща най-вътре зад завесата,

20 където най-напред влезе Исус за нас, като стана пър- восвещеник навеки по чина Мелхиседекос.

7 Глава

7:1-10 „Свещеникът Мелхиседек“

1 Защото този Мелхиседек, цар Салимски, свещеник на Всевишния Бог, Който посрещна Авраама, когато се връщаше от разбиването на царете, Го благослови;

2 Комуто Авраам отдели десятъка от всичко и Който по значение на името Си е първо Цар на правда, а после и Цар Салимски т.е. Цар на мир,

3 без баща, без майка, без родословие, без начало на дни, нито край на живот и уподобен на Сина Божий, пре- бъдва свещеник завинаги.

4 Вижте колко е велик този, на когото патриарх Авраам даде десятък от плячката си.

5 А онези от Левиевите синове, които приемат священ- ство, имат заповед да вземат по закона десятък от народа, сиреч от братята си, ако и да са произлезли от Авраамо- вите чресла.

6 Но той, без да произлиза от рода им, взе десятък от Авраама и благослови онзи, който имаше обещанията.

7 И безспорно, по-малкият се благославя от по-големия.

8 Тук смъртни човеци вземат десятъци а там, за когото има свидетелство, че е жив.

9 И така, да кажа сам Левий, който взема десятък, даде десятък чрез Авраама;

10 Защото бе още в чреслата на баща си, когато го по- срещна Мелхиседек.

7:11-28 „Христос като Мелхиседек“

11 И така, ако се достига съвършенство чрез Левитското священство, защото въз основа на него народът получи закон, каква нужда още да се въздига друг свещеник по чина Мелхиседекос и да се не нарича по чина Ааронов?

12 Защото промени ли се священството, става необходи- мост да се промени и законът.

13 А Онзи, за Когото се казва това, принадлежеше към друго коляно, от което никой не бе се приближавал до жертвеника;

14 И явно е, че нашият Господ се въздигна от Юда, а за священство от неговото коляно Мойсей нищо не е казал.

15 И още по-ясно става това, което по подобие на Мелхи- седек се въздига друг свещеник,

16 който е станал такъв не по закона на плътска заповед.

7:1-9 „Свещеник Мелхиседек“

Информацията, която имаме за Мелхиседек, е в Бит. 24:18 и в Пс. 110:4. По значението на името си той е цар на правда, а по името на града си - цар на мир. Писанието не споменава родословието му, което го прави подходящ преобраз на Христос (7:1-3). Доказателство за величието на Мелхиседек е, че Авраам му даде десятък като на Божий свещеник (7:4). Така и християните са длъжни да отдават на Господ Исус Христос благодарност за всичко, което получават от Него.

ордина, а ко зуралипе иекхеске би ко агор живипе;
 17 Соскетото ащал Леске керяххиткаса: Ту сан рашай жи ко векос Сарто о барипе е Мелхиседековско;
 18 соскетото гаял аравдило и поанглуни ордина ащал адешо кишле тай со си бияями,
 19 соскетото о адеша ни докерел кханчик перфекто, тай тховел иек полачхо ажариба, гаял ковата до авел паш о Дел.

20 Тай кити си найупрално адавкха, кай Ов ни ачхило рашай би те хал совел,

21 соскетото он ачхиле рашая би те хан совел, а Ов совляхаса таро риг Околестар, Ковато вакерел Леске: О Дел халяс совел тай най те иертил пес, Ту сан рашай жи ко векос;

22 аборкха гаял ко по-лачхо повратчис о Исус ачхило яххиткес.

23 Гаял акава, тховгяс рашаен колато сине бут, соскетото о мериба ленге буинтуилас те керен побарипе,

24 а Ов, соскетото преовел биагора, иси рашайпе, ковата ни пренакхел авресте.

25 Адалкхеске тай ащи перфекто те скепил околен, колато авен паш о Дел гаял Лестар, соскетото секога живил те пхирел ащал ленге те параклетел ащал ленге.

26 Соскетото асавкха англуно рашай требулас аменге свето, би душално, перфектно, коркоро таро безехале тай керупрално упрендер таро дел;

27 Ковато най лес нужда секо диес сар окола англуне рашая, те анел курбанес англе ащал пере безехенге, пале ащал о безеха е манушенге соскетото кергяс адавкха евхарес биагор, кана диняс Пес.

28 Соскетото о адеша тховел е англуне рашаес кишле би зорескоре манушен нума о ворба со хан совел, ковата сине палал о адеша, тховгяс о Чхаво, Ковато си кердо перфектно би агореске. Амин

Шоро 8

8:1-13 „О Христос, Англунорашай е Нево Заветеске“

1 А бицикниро о моабети си: Иси амен асавкха англуно рашай, Ковато бешел тари мурш риг е сомналескоро ко дел,
 2 Измежарос ко свенцолпе тай ко чачи скиня, ковата о Дел тховгяс, нума мануш.

3 Соскетото секо англуно рашай тховел те ден тай о даровя тай о курбани, адалкхеске си требел тай Ов о англуно рашай те овел варесо те додел.

4 Антучи коли сине ки пхув рашай, Ов нащине ни те овел рашай соскетото иси гасаве, колато додел даровя сарто си о адеша;

5 ковата си измежари околенте, ковата си коркоро муи тай учшелно е девлескере букенде, сарто сине ордине таро Мойсей, кана ка керелас и скиня: „Дикх шукар те керес са со си ко модело, ковата туке сикавав ко веш“;

6 а ки бути о Христос лиляс о измежари аборкха шукародер, кити тай ко завети кате Ов си машкарно е учодер

7:11-28 „Христос като Мелхиседек“

За да дойде съвършенство, трябва да бъде издигнат първосвещеник, но не чрез Аароновото свещенство, а според чина на Мелхиседек (7:11). Промяната на първосвещенството води до промяна и на Закона (7:12-19). Христос е гарант за примирението между Бога и човека, обединявайки ги в един нов, вечен завет. Той спасява всички, които идват при Бога чрез Него (7:25).

8:1-13 „Христос, Първосвещеникът на Новия Завет“

Христос е съвършен първосвещеник на Новия завет чрез Божествено

но по силата на вечния живот.

17 Защото се свидетелства: Ти си свещеник навеки по чина Мелхиседеков.

18 Защото става отменяне на предишна заповед поради нейната слабост и безполезност,

19 понеже законът не докара нищо до съвършенство, но въвежда към по-добра надежда, чрез която се приближаваме до Бога.

20 И доколкото те ставаха свещеници не без клетва;

21 Защото онези бяха станали свещеници без клетва, а Той с клетва, чрез Оногова, Който Му казва: Господ се закле и няма да се разкае, Ти си свещеник навеки по чина Мелхиседеков,

22 дотолкова на по-добър завет Исус стана поръчител.

23 Онези станаха един след друг много свещеници, защото смъртта възпрепятстваше да пребъдат;

24 но Той, понеже Сам пребъдва вечно, има свещенство, което не преминава към други.

25 Затова Той винаги може да спасява дохождащите чрез Него при Бога, понеже е жив всякога, за да ходатайства за тях.

26 Защото такъв Първосвещеник ни трябва, свят, невинен, непорочен, отделен от грешните и възвишен по-високо от небесата,

27 Който няма нужда всекидневно, както първосвещениците, да принася жертви първо за своите грехове и после за греховете на хората, защото Той извърши това веднъж завинаги, като принесе Сам Себе Си в жертва.

28 Защото законът поставя немощни човеци за първосвещеници, а словото след закона постави Сина, Който е съвършен веќеки. Амин.

8 Глава

8:1-13 „Христос, Първосвещеникът на Новия Завет“

1 А главното в разговора е, че имаме такъв Първосвещеник, седящ отдясно на величествения престол в небесата,

2 Служител на светилището и на истинската скиния, която Господ въздигна, а не човекът.

3 Всеки първосвещеник се поставя, за да принася дарове и жертви, затова бе нужно и Той да има какво да принася.

4 Защото, ако Той бе на земята, не би бил и свещеник, понеже има свещеници, които принасят дарове по закон,

5 и служат на образа и сянката на небесното, както бе казано на Мойсей, когато щеше да довърши скинията: Гледай да направиш всичко по образа, който ти бе показан на планината.

6 А сега Той получи толкова по-добро служение, колкото е и Ходатая на по-добър завет, основан на по-добри обе-

заклеване (7:21). Всички останали първосвещеници са Негови образи и сенки. След като свършва делото на изкуплението в скинията на собственото Си тяло, принасяйки сам Себе Си, Той служи в Небето, за да ходатайства и днес като Първосвещеник на Своята църква. Новият Завет е без недостатък и е по-добър от Стария (8:6,7). Този Завет е подпечатан от кръвта на Христос и неговата благодат, а душите и сърцата на тези, които Го търсят, са плочите и писанията на Божия закон (8:8-12). Прощението на греховете не идва в резултат на човешки заслуги, а поради безкрайната милост на Бога.

сарто си адеша упрал ко учестедер о шинадо.

7 Соскетото, коли окова о англуну завети си би перфкетото о Дел ни би роделас тхан ащал е дуито.

8 Нума мамуи, коватото отчхивен о израеля, вакарел: „Аке авен диеса, вакарел о Дел, кана ка керел контракто е Израилеско кхераса тай е Юдейско кхер нево завети;

9 Ма асавка завети, саватото кергьом ленгере даденцар андо диеса, кана долгьом лен вастендар, та те икалав лен таро Египетско пхув. Палдава он ни икерде Моро завети, Тай Ме мукльом лен, вакарел о Дел.

10 Нума аке о завети, коватото кергьом е Израилескере кхереса. Палал окола диеса вакарел о Дел, ка тховав о Моро адеша ленгере гогае, тай ка калярав лен ленгере иленде. Ме ка овав ленге о Дел, тай он ка овен мере мануша;

11 Тай нанай сине те сикавен секоне пхере манушес тай секо пхрал, кана вакерен леске: Пенжар о Девлес; Соскетото са со си таро цикно жи баресте машкар ленде Ман ка пенжарен.

12 Соскетото ка авав мила каринг ленгере ни чачипе тай е безеха ленгере тай е биадеша ленгере най те бистарден пес бут.

13 А кана вакарав Нево завети, Ов вакаргяс кай о англуну завети пуранило. А окова, коватото пураньол пес тай ачхол пхуро си наше жи ка те нашалгьол пес.

Шоро 9

9:1-10 „Коченге тай лувисардипе ки пхувякиро шатрес“

1 Тай чукаандо англуну завети исине калярядеши ке девлеско акхандиба, исине тай е пхувяко свинцопе.

2 Соскетото сине керне и скиния, ко англуну риг колате сине о цибрине таи и софра тай тховенас е маре, коватото тхан вакарел пес свунто тхан;

3 Таи палал и дуито кавиори сине окая риг тари скиния, коватото вакарелас пес свинцидер тхан,

4 кате сине о фролякоро кандилница тай о мохто е заветеско, секатар обновиме фролендар кате сине и фролякоро кхоро, кате сине и манна е Ааронеско ровли коватото венцаса, тай о плочес е заветеске;

5 тай упрал ленде сине о херувимя е барипе, коватото осенилас е милипетхана, колеске акана най врамя те хоратинас детално.

6 Тай кана адалкха бука сине гаял кернипе ко англуну риг е скиняко е рашая денас цинто те изикерен е девлеско акандиба;

7 андо дуито иевкхарес ко бреш делас пес ферди таро англуну рашай, тай ов ма би ратеса, коватото доделас ащал песке тай ащал е безехенге е манушенге, керде таро би жаниба.

8 Гаял кава о Светото Духос сикавелас, кай о дром е свинцол най си отпутердо, жи кате тергьол панда англуну риг е скиняко;

9 саво си модело ащал акутно диес, гаял кате ден пес даровя тай жертвес, колато нащи те керен те ден е гогае, перфекто шужо,

10 соскетото ов ачхол ферди хабяса, пибяса тай аври те изтховен пес, снагакере ордина, кердино жи иек диеса ко преокериба.

9:11-28 „Христоскиро рат“

11 А соскетото о Христос ало сар Англуну рашай со анел лачхипе, Ов диняс презаро ко бародер тай ко перфектно скиния, ма со вастеса си кердо, гаял ма таро акутно кериба,

щания.

7 Защото, ако първият завет бе без недостатък, нямаше да се търси място за втори.

8 И като ги укорява, казва: Ето, идат дни, казва Господ, ще склуча нов завет с Израелевия дом и с Юдовия,

9 не такъв завет, какъвто склучих с бащите им в деня, когато ги хванах за ръка, за да ги изведа из Египетската земя, защото те не останаха в Моя завет и аз ги пренебрегнах, казва Господ.

10 Но този е заветът, който ще завеща с Израелевия дом след ония дни, казва Господ: Ще вложа законите Си в мислите им и в сърцата им ще ги напиша, и ще им бъде техен Бог, и те ще бъдат Мой народ.

11 И няма да учи всеки ближния си и всеки брата си, казвайки: Познай Господа, защото всички от - малък до голям, ще Ме знаят;

12 Понеже ще бъде милостив към неправдите им и греховете и беззаконията им няма да си спомням вече.

13 Като каза нов завет, овехти първия и онова, което овехтява и остарява е близо до изчезване.

9 Глава

9:1-10 „Поклонение и хваление в земната скиния“

1 И така, в първия завет имаше наредби за богослужение и земно светилище;

2 Понеже скинията бе приготвена така: В първата част бе поставен светилникът, трапезата и присъствените хлябове. Тази част се нарича Свящото място.

3 А зад втората завеса бе онази част от скинията, която се нарича Светая Светих;

4 В нея се намираше златната кандилница и обкованият от всички страни със злато ковчег на завета, в който стояха златната стомна с манната, подкаралият Ааронов жезъл и скрижалите на завета,

5 а над него Херувими на славата, осеняващи омилостивителното, за тези неща няма нужда сега да се говори подробно.

6 При тази направа в първата част на скинията свещениците всякога влизат да извършват богослужението;

7 а във втората веднъж в годината влиза само първосвещеникът, и то не без кръв, която принася за себе си и за греховете на народа, сторени по незнание.

8 Чрез това Святият Дух показва, че не се е отворил още пътят за светилището, докато стои първата скиния;

9 която е образ на настоящото време, през което се принасят дарове и жертви, които не могат да направят съвестта на служещия свършена,

10 но само с ястия и пития, и с разни умивания, установени телесни обреди, докато настане поправлението.

9:11-28 „Христовата кръв“

11 Но като дойде Христос, Първосвещеникът на бъдещите добрини, с по-голяма и по-свършена скиния, неръкотворна т.е. не от такова творение,

9:1-10 „Поклонение и хваление в земната скиния“

Авторът дава описание на скинията, както на задълженията и служенията, извършвани в нея. Първосвещеникът не може да влиза в светили-

щето без кръв, която принася най-напред за своите грехове и след това за греховете на народа (9:7). Христос е свършеният Първосвещеник, защото е безгрешен.

12 евхарес са ко свинтопе, тай ов ма ратеса таро бузо тай таро мускаря нума Пере ратеса, тай долиляс ащал аменге биагор те кинел амен.

13 Соскетото, коли о рат таро бузе тай таро мускеря тай о прахос таре мускари чшинеса порьсилас пес о осквериме осветин пес шужин пес тари снага,

14 ов кити побут о рат е Христоско, Ковато гаял си биагор Духос диняс Пес би перфекто е Девлеске, ка шужил пес и гоги тумари, таро муле бука, та те измекеря те овен е живде Девлеске.

15 Ов си о мажкарномануш ко нево завети, ащал гаял кая резано, кай со си чингадиме изкерде паш о ангуно завети биагор те ичкинел пес мирази.

16 Соскетото кате иси шинаде требе те керен пес, та те дел пале тай о мерива завещатели.

17 Соскетото о мирази дел ко зуралипе, ферди кате ачхол о мерива, соскетото никас най путиера, жи кате си живдо о завещатели.

18 Адалкхеске ни о ангуно завети сине цинтил би ратеско.

19 Соскетото, о Мойсей извакергяс секо ордина таро адеша ангал саворе манушенге, лиляс о рат е мускаренго тай е бузенго, пайнеса, лоле пошомаса тай исоп, та цикниндяс пес тай коркоро о лил тай са манушен, тай вакерелас:

20 „Адавкха си о рат, чшуриме паш о завети, ковато о Дел мирази туменге“.

21 Гаял кава, ов ко сарто цикнидяс е ратеса тай и скиня тай са со си букярне чаре.

22 Тай са пердал и адеша са со си шужиле ратеса тай би чшуриле пес рат нанай иертипе.

23 Тай чука, гаял сине модело е делвескере бука те шужин пес кале курбаненца, нума коркоро е девлескере курбане лачхидер лендар.

24 Соскетото о Христос диняс ма ко манушкано вастестар кердо цибри, модело е чачокоро, а ко коркоро делвеско, та те сикавгьол сине ангал о Девлеско муи ащал аменге;

25 тай ма те дел Пес бут дром, сар ангуно рашай дел ко цибриба секо бреш авре ратеса,

26 сиваи Ов требе те чинуи бут дром таро со си кердо о дуняс, нума ки бути ко агор е вековенге, та сикавел евхарес те отчхивел о безеха, ка дел Пес коркоро курбанос.

27 Тай чука, си определиме е манушенге евхарес те мерен, а палал адавкха ачхол о крис,

28 гаял о Христос, кана уло додиндо евхарес, та те ингелел о безеха саворенге, та те сикавгьол ко дуито дром, би те овел лес бути е безехенца, нума те овел околенте, колато ажаренас Лес скепиба.

Шоро 10

О адеша тай е курбане

10:1-39 „Христоскоро курбанос екхарес пал сегда“

1 Нума о адеша, кана икерел песте ферди таи ко со авен о лачхипе, нума ферди гаял и бука, о рашая колато доден лелипе секо бреш о сарто курбанес никанес на ащи ленцар те ачхон перфектно ко шужипе околенте, колато авен жи ко курбанес.

2 Палдава авер вакяриба он ачхиле те ден лелипе, соскетото о курбанос со дел, евхарес шужарде, ни овенас сине нисаво пурхипе, а и годи ащал о безеха.

9:11-28 „Христовата кръв“

Христос влиза веднъж завинаги в светилището, за да ни изкупи от греха не с кръвта на овни и козли, а чрез Своята кръв (9:11-14). Той е

12 нито с кръв от козли и телци, но със Своята кръв веднъж завинаги влезе в светилището и придоби вечно изкупление.

13 Защото, ако кръвта от юнци и козли, и пепелта от юница чрез порьсване осветява осквернените за очищение на плътта,

14 колко повече кръвта на Христа, Който чрез Святия Дух принесе Себе Си непорочен Богу, очиства съвестта ни от мъртви дела, за да служим на живия Бог.

15 И затова Той е Ходатай на нов завет и след смъртта, станала за изкупление на престъпленията от първия завет, призваните да получат обещаното вечно наследство.

16 Защото, където има завещание, необходимо е да следва смъртта на завещателя;

17 Понеже едно завещание е в сила само след смъртта, то е безсилно докато завещателят е жив.

18 Поради това и първият завет не бе утвърден без кръв.

19 Защото Мойсей, като прочете всички заповеди от законна пред целия народ, взе кръвта на телците и козлите с вода и червена вълна, и с исоп порьси както самата книга, така и целия народ, казвайки:

20 Тази е кръвта на завета, който Бог ви завеща.

21 Така порьси с кръв и скиинята, и всички богослужебни съдове.

22 И почти всичко според закона с кръв се очиства и без проливане на кръв няма прощение.

23 Така и трябваше образите на небесното да се очистят по този начин, а небесните - с по-добри жертви от тези.

24 Защото Христос не влезе в ръководно светилище, което е само подобие на истинското, но в самото небе, за да се яви сега пред Божието лице за нас;

25 и не, за да принася Себе Си в жертва много пъти, както първосвещеникът влизаше в светилището всяка година с чужда кръв,

26 понеже Той трябваше много пъти да пострада от създаването на света, а сега, в края на вековете, Се яви веднъж завинаги, за да премахне греха, като се принесе Сам в жертва.

27 И както на хората е отредено да умрат един път, а след това съд,

28 така Христос, веднъж като принесе Себе Си в жертва, за да понесе греховете на мнозина, втори път, без да става жертва за грях, ще се яви на онези, които Го очакват за спасение.

10 Глава

Законът и жертвите

10:1-39 „Жертвата на Христос веднъж завинаги“

1 А законът, като има сянката на бъдещите добрини, а не самия образ на нещата, не може никога с едни и същи жертви, принасяни постоянно всяка година, да направи свършени онези, които ги принасят.

2 Понеже биха престанали да се принасят, защото жертвоприносителите, веднъж очистени, нямат вече никакво съзнание за грехове.

посредникът на Новия Завет (9:15). Жертвите, изисквани от Закона, не могат да отмахнат греха на приносителите. Изкупителното дело чрез Христовата жертва е напълно достатъчно за всички, които Го търсят с цяло сърце (9:24-28).

3 Нума е курбанос секо бреша ачхол нишан ащал е безехенге.
 4 Соскетото най ащал рат тари гурувенге тай тари бузя те отчхивен безеха.
 5 Адалкхеске о Христос, кана дел ко дуњас, вакерел: „Курбанос тай лелипе ни манген, нума керен Манге и снага;
 6 Тхариба тай лелапе ащал безехенге най Леске лачшарно.
 7 Палдава вакергьом: Аке, альом, ко пакардо е лилеско си калярдо ащал Манге, Те изикерав Тери воия, о Девла.
 8 Кана вакерав англе: Курбанос тай лелапе тай тхариба тай принося ащал безехенге ни манглен, ни Туке си лачшарно, колато гаял ден сарто о адеша ни атьрно туке;
 9 Пале вакерел: Аке альом те изикерав Тери воля. Ка вакерел: Ов отчхивгяс о англуно, та те тховел о дуито.
 10 Кале воияса аме сиам цибрибе гаял о предибе е Исус Христоски снага евхарес са.
 11 Тай секо рашай, като тергьол те акандел секо диес, анел бут дром о сарто курбанос, колато никвар нащи тхе отчхивен безеха;
 12 а Ов, кана диняс иек курбано ащал о безеха, бешло са таро мурш риг е Девлеске,
 13 тари палдаватар жи акана ажарел жи кате тховен е душманьен Лескере телал чангате.
 14 Соскетото иекхе лелапе Ов докергяс са околел, колато цибринен пес.
 15 А тай о Свето Духос си якхитка аменге, адалкхеске, соскетото палал кана вакергяс:
 16 Аке о завети, когато ка керавава ленцар палал окола диеса вакерел о Дел: Ка тховав о адеша Мере ко иле ленгере, таи ка каляран ки иле ленгери, таи анел:
 17 Таи о безеха ленгере тай о би адеша ленгере най те бистарден сине.
 18 А кате иси иертипе околелге, отхе сине най аниба ащал о безеха.
 19 Тай чука, пралален, кана иси амен демирел е ратеса е Исуске те дас ко олтари, презаро нево тай живдо дром
 20 когато Ов путергяс аменге, презари кавиори, гаял Пери снага,
 21 тай кана иси амен баро Рашай упрал е Девлеско кхер,
 22 мек дас пхердо илеса апакаймаса, ко шуже иле, таро хохавне годи тай снага изтховде паеса;
 23 мек икерас о шинадо, кана извакерас соскетото си чачо Окова, Ковато дяс шинадо аменге:
 24 тай мек те овас иек иекхеске, гаял кай те овас ка ринго дехиба тай лачхе бука,
 25 Кана ни ачхас, те кидас амен кетане, сарто несаве иси лен, те ачхон иек карин иекхесте, тай аборкха бутедер кана дикхен, кай о криса диеса авиле.
 26 Соскетото, коли керас безеха коркоро пестар, палал кана аме пенжаргам о чачипе, ни ачхол о курбанос ащал е безеха,
 27 а иек даралне ажариба е крисоске тай иек яглоли ни мангас, когато изхаляс е душманяке.
 28 Пренакхенго е Мойсеско адеша, мерен паш о пхераса е дуенго ваи трин якхитка;
 29 кити пхародер душипе, гиндин ка лел окова, когато щапкергяс е Девлескере Чхавес, тай лиляс варесо о тхавдино ко завети рат, колеса си свинцол тай холянде лес о Духос е гудлемаскоро?

3 Но с жертвите ежегодно се напомня за греховете.
 4 Понеже не е възможно кръв от кози и юнци да премахва греховете.
 5 Заради това Христос, влизайки в света, казва: Жертва и принос не си поискал, но си Ми приготвил тяло.
 6 Всеизгаряния и жертви за грях не са Ти угодни.
 7 Тогава рекох: В свитъка на книгата е писано за Мен: Ето, ида, Боже, да изпълня волята Ти.
 8 Като каза по-горе: Жертва и принос, всеизгаряния и жертви за грях, които се принасят според закона, Ти не си поискал и не са Ти угодни;
 9 После казва: Ето, ида да изпълня волята Ти, Боже. С това Той отменя първото, за да постанови второто.
 10 По тази воля сме осветени чрез принасяне на Исус Христовото тяло, извършено веднъж завинаги.
 11 И всеки свещеник стои, за да служи всекидневно и много пъти принася едни и същи жертви, които никога не могат да премахнат греховете;
 12 а Той, като принесе само една жертва за греховете, завинаги седна отдясно на Бога,
 13 очаквайки по-нататък, докато враговете Му бъдат положени в подножие на краката Му.
 14 Защото само чрез едно принасяне Той направи осветяваните съвършени завинаги.
 15 А и Святият Дух ни свидетелства, понеже като каза по-рано:
 16 Този е заветът, който ще им завеща след онези дни, казва Господ; Ще вложа законите Си в сърцата им и в умовете им ще ги напиша,
 17 и за греховете и беззаконията им няма да си спомня вече.
 18 А където има прощение, няма вече принос за грях.
 19 И така, братя, като имаме дръзновение да влизаме в светилището по нов и жив път чрез кръвта на Исуса Христа,
 20 който Той ни отвори отново чрез завесата т.е. плътта Си,
 21 и като имаме велик Свещеник на Божия дом,
 22 нека пристъпваме с искрено сърце и пълна вяра, след като с поръсване очистим сърцата от лукава съвест и умием тялото с чиста вода;
 23 Нека държим неотклонно изповедта си с надежда, понеже е верен Обещаият Се;
 24 и нека бъдем внимателни един към други, за да се насърчаваме към любов и добри дела,
 25 като не напускаме събранието си, както някои имат обичай, а да се увещаваме един други, толкова повече, колкото виждаме, че съдният ден приближава.
 26 Защото, ако ние своеволно грешим, след като познахме истината, не остава вече жертва за грехове;
 27 а някакво страшно очакване на съд и яростен огън, който ще погълне противниците.
 28 Ако пренебрегналият Мойсеевия закон при двама или трима свидетели безмилостно се наказва със смърт;
 29 колко по-тежко наказание, мислите, ще заслужи онзи, който е потъпкал Божия Син и е счел кръвта на завета за нищо, чрез която е осветен и е похулил Духа на благодатта?

10:1-39 „Жертвата на Христос веднъж завинаги“

Жертвите, принасяни според Закона, всяка година не могат да премахнат вината за греховете (10:1-4). Христос е истинската изкупителна жертва, Който заема доброволно мястото на грешника, така че Бог не ще си спомня греховете и беззаконията му (10:7-9,17). Смъртта и въз-

кресението на Христос примири грешното човечество с Бога и отвори пътя към Небето (10:20). Наше задължение е да се оприличаваме на Него чрез Святия Дух, като държим вярата с искрено сърце и без колебание, грижейки се и увещавайки един друг (10:22-25).

30 Соскето пенжарас Околес, Ковато вакергясас: Манге ачхол о гарези. Ме ка керав лес, тай пале: О Девел ка крисил е манушен Перен.

31 Дарално си мануш те лел ко васта е живоденго Девел.

32 Ден тумен годи панда ко англуне диеса, кана сиенас сикавде, преикергъен баро ашариба е чинуисараса,

33 кити опозориба кити хулес тай холя, кана секас пале сар бутенгере околелге, колато чинуисарас гаял.

34 Соскето туме ма секо со чинуисарас ленцар, колато сине ко прангес, а тай лошаляса ресенас со гаравас ленгере алиджа като жаненас кай туме иси полачхо тай биагорно барвалипе ки дел.

35 Тай чука, ма измукен о жаниба ащал колеске иси тумен бари плесикирена.

36 Соскето туменге си требул вирикирена, та кана изикерен е Девлескери воия те лен о шинадо.

37 Соскето панда бут хари диеса Тай ка авел Окова, Ковато иси те авел, тай най те мотол пес.

38 А ковата си чачо ангал Манде, ка живил ащал о апакияба, нума коли ирил пес напалпале, най те гудлил лесте Мо воги“.

39 Аме, гаял, ни сам околелдар, колато ирин пес напалпале, та те нашалгяс, а околелдар, колато апакиан, та те скепин амаре воги.

Шоро 11

11:1-40 „Апакияса“

1 А о апакияба си реализациона, ащал колелге аме ажарас, пакияно букенде, колато ни дикхльон нума реално.

2 Соскето ащал лаке о пхуре диесенгере лачхес якхиткехгере.

3 Апакиямаса ахальовас, кай о дуняс си кердо е Девлескере пхерасаса, гаял кай о дикхлипе ни ачхол тари дикхле букя.

4 Апакиямаса о Авел диняс е Девлес курбани лачхдер таро е Каиноске гаял ковата ащал леске си якхитка кай ов си чаче соскето о Дел си якхитка ащал о даровя лескере, тай гаял кава апакияба ов тай палал о мериба панда хоратинел.

5 Апакиямаса о Енох сине пренакхло би те дикхел мерибе, тай ни аракхелас пес соскето о Дел пренакхляс лес соскето ангал лескоро пренакхиба сине якхитка ащал леске, кай сине гудле е Девлеске.

6 А би апакияба най ащално те угодил пес е Делвеске, соскето ковата авел паш о Дел требе те апакиан, кай иси Дел, тай кай Ов дел плескирена околел, колато роден лес.

7 Апакиямаса о Ноес превакерелас таро Дел букя, колато панда ни дикхльонас, подваздиме таро дара атьри, кергяс мохто скепимаске пхе кхереске гаял ковата апакиан ов крислин е дуняс тай ачхол миразенгере ки чачипе ковата си гаял о апакияба.

8 Апакиямаса о Авраамос калесас, кана сине чингадино тхе икльол тай тхе жал иекхе тханесте, ковата на лелас мирази, тай икистило би те жанел кате жал.

9 Апакиямаса забешло ко шинадо пхув сар дурутно, тай живилас ко катуни сарто тай о Исаак тай о Яков, миразенге кетане леса ко сарто шинадо.

10 Соскето ажаренас и диз, сави иси ла биагорно темели, колесте архитекти тай со керел лес си о Дел.

11:1-40 „С вярв“

Вярата показва реалността на нещата, които не могат да бъдат видени от физическите очи (11:1). Тя е твърдо очакване на всичко, което Бог обещава в Христос. Авторът привежда примери на личности от Стария завет, чиято вяра ги мотивира да вършат неща, за които добре се свидетелства (11:3-40). Тези хора оставят зад себе си пример, който да следваме, като вярата на патриарсите, на Мойсей, израелтяните и

30 Защото ние знаем Онзи, Който е казал: Възмездие е Мое, Аз ще отплатя, казва Господ. И пак: Господ ще съди Своя народ.

31 Страшно е да падне човек в ръцете на живия Бог.

32 Спомнете си предишните ви дни, когато след като се просветихте, издържахте голяма борба и страдания,

33 и като сами всред хули и скърби бивахте излагани на позор, така като ставахте съучастници на онези, които също така страдаха;

34 Защото бяхте състрадателни към оковите ми, посрещнахте и разграбването на имота си с радост, знаейки, че имате за себе си по-добър и траен имот на небесата.

35 И така, не напускайте дръзновението, за което имате голяма награда.

36 Търпение ви трябва, така след като изпълните Божиата воля, да получите обещаното;

37 Защото още малко, твърде малко и Идецията ще дойде и няма да се забави.

38 А праведният чрез вяра живее, ако пък се отклони, душата Ми няма да благоволи към него.

39 Ние пък не сме от онези, които се отклоняват за погребел, а от тези, които вярват, за да опазят душите си.

11 Глава

11:1-40 „С вярв“

1 А вярата е реализирането на надеждите ни и убеденост в невидимото.

2 Чрез нея бяха засвидетелствани древните.

3 Чрез вяра разбираме, че светът е устроен по Божието действено слово, и че видимото произлезе от невидимото.

4 С вяра Авел принесе Богу по-добра жертва от Каин и чрез нея той получи свидетелство, че е праведен, понеже Бог засвидетелства за даровете му чрез нея, ако и да е умрял, още говори.

5 Чрез вяра Енох бе преселен, за да не види смърт и не се намери, понеже Бог го пресели. Защото преди преселването си, той получи свидетелство, че е угодил Богу.

6 А без вяра не е възможно да се угоди Богу, понеже идващият при Бога трябва да вярва, че има Бог, възнаграждаващ търсещите Го.

7 Чрез вяра Ной, уведомен за невидимото, с благоговение направи ковчега за спасение на дома си и чрез нея осъди света и стана наследник на праведността чрез вяра.

8 С вяра Авраам, призоваван, послуша да замине за мястото, което щеше да получи в наследство и тръгна, без да знае къде отива.

9 С вяра се засели в обетованата земя, макар и чужда, и се настани под шатри с Исаак и Яков, сънаследници на същото обещание;

10 Защото той очакваше онзи град, който има основи, и чийто архитект и строител е Бог.

Раав, на съдиите и пророците. Благодарение на вярата си, те очакват дадените им обещания с търпение и в определеното от Бога време ги получават. Нашата вяра трябва да бъде по-съвършена от старозаветните светии, защото те умирали, без да получат пълните обещания на Бога (11:39). Смъртта и възкресението на Исус Христос осигуряват спасение и наследство както за нас, така и за тях, на новото небе и земя (11:40; Откр. 20-22 гл.).

11 Апакиямаса тай коркоро и Сара астарджас кхамни ки пхуре бреша, соскетото гаял о апакияба Околескере, Ковато сине диндо о шинадо.

12 Асалхеске ферди таро иекх манушестар тай замуле бяндило бут, кити е делескере черхеня тай сар каринг денизескори пош, ковата нащи те гиндил пес.

13 Са со си кола муле апакиямаса гаял като кай ни лиле о изикердо ко шинадо, нума дикхле лен тай дине састипе дуралдар, кана извакерде кай си ябанджи тай фиеле ки пхув.

14 А окола, колато хоратиненас гаял, явно сикавенас пес, кай роден пери кучепхув;

15 тай коли чачесте, гаял хоратинен иси ле лен ки годи, окова пери кучепхув колестар сине икистиле, арахлае сине о моментото, та те иринен пес.

16 Гаял и бути со манген иек полачхо кучепхув, гаял е девлеско адалкхаке о Дел ни лажал пес лендар те вакерел пес ленгоро Дел, соскетото керавгяс ленге диз.

17 Апакиямаса о Авраамос, ковата пучес лес о Дел, додингяс о Исаакос и курбани, окова, ковата сине лиляс о шинадо, те додел иекхобиандо пхере чхаво;

18 околес, каске сине вакердо: Ко Исаакос ка тховен вица торо

19 сар гиндяс, кай о Дел ащи те ваздел мулендар, откатар по иекх си о ваздиба мулендар тай лиляс напалпале.

20 Апакиямаса о Исаак гудлокергяс Яковос тай о Исавос годлел со ка ажарел те авел.

21 Апакиямаса о Яков кана мерел гудлокергяс саворен, таро Иосифеске чхавен, тай диняс коч е Девлеске чивас пес упрал ко агор пе ровляте.

22 Апакиямаса о Иосифас ки поро мериба вакергяс е иклимаске е израиленгоро, тай диняс ордина ащал пере кокаленге.

23 Апакиямаса кана бяндило о Мойсей, лескоро дат тай дай гаравенас лес трин масека, соскетото дикхле кай сине бут шукар чхаво тай ни даранас тари тхагарески ордина.

24 Апакиямаса о Мойсей, кана ачхило брешенде отчхивгяс пес сар чхаво е фароноскере чхаятар

25 тай лилясас те чинуисил е Девлескере манушенцар, нума те миразил пес хари диесенге е безехенге,

26 кана гиндилас, кай о укори ащал е Христоске си побаро барвалипе таро Египетско мангипе, соскетото дикхелас ко англуну плескирена.

27 Апакиямаса мукхле Египет, би те даран таро тхагарутни холи, соскетото изикерде, сар иек ковата дикхел Со ни дикхьол.

28 Апакиямаса керде и пасха тай о порьсиба е ратеса, та те на азбадял пес жи ленде окова, ковата мударелас о англуне бянде.

29 Апакиямаса о израелтяна нахле о Лоло денизи сар ко шукипе, колесте кана традяс пес о египтяня, истасавдиле пес.

30 Презаро апакияба о Ерихонскоро дуваря пеле палал о евтато диес со обджанаса труял лесте.

31 Апакиямаса и Раав и аравди ни нашалди кетане е со ни атьринас пес като лиляс е дикхененге и риг раманеса.

32 Тай со побут те вакерав? Соскетото на ресел манге диеса те вакер ащал о Гедеоноске, о Варакос, о Самсонеско, тай о Иефтае, ащал о Давидоске панда тай е Самуилеске тай о пророкя;

33 колато апакиямаса виджаипес тхагарен, разденас чачипе, ленас шинаде пханденас муя е асланянге.

34 Мударенас о зуралипе ягаке, нашенас о харле е чхуренгоро, саскъонас таро насвалипе, ачхонас зурале ко магрибе, ириненас ко нашиба е душмане аскерен.

11 Чрез вяра и Сара сама, бивайки неплодна, доби сила да зачне, въпреки възрастта си, и роди, защото счете за верен Обещалия се.

12 И поради това от един, и при това замъртвял, се родиха толкова много, колкото са звездите на небето и колкото е безбройният пясък на морето.

13 Всички те умряха с вяра, без да получат обещанията, но само отдалеч ги видяха и се увериха, приветстваха ги и изповядаха, че са чужденци и пришелци на земята;

14 Понеже така говорещите показват, че търсят отечество.

15 И ако бяха имали наум онова отечество, от което бяха излезли, щяха да имат време да се върнат;

16 но сега желаят по-добро т.е. небесното, затова и Бог не се срамува от тях да се нарича техен Бог, защото им приготви град.

17 С вяра Авраам, бивайки изкушаван, принесе в жертва Исаака и този, който бе получил обещанията, принесе единородния;

18 за когото бе му казано: От Исаак ще се назове твоето потомство.

19 Защото счете, че Бог е силен да възкреси Исаак от мъртвите, поради което го и прие назад като преобраз на възкресението.

20 С вяра Исаак благослови Якова и Исав за онова, което имаше да дойде.

21 С вяра Яков на умирање благослови всеки от синовете на Йосиф и се поклони на върха на жезъла си.

22 С вяра Йосиф на умирање спомена за излизането на Израилевите синове от Египет и поръча за костите си.

23 С вяра Мойсей бе крит три месеца от родителите си, след като се роди, защото видяха, че детето е хубаво и не се уплашиха от царската заповед.

24 С вяра Мойсей, като порасна, се отказа да се нарича син на фараоновата дъщеря,

25 и предпочете да страда заедно с народа Божий, отколкото да има кратковременна, греховна наслада,

26 и счете укора за Христа за по-голямо богатство, отколкото съкровищата на Египет, защото гледаше наградата.

27 С вяра напусна Египет, без да се плаши от царския гняв, защото издържа, като виждащия Невидимия.

28 С вяра извърши Пасха и поръсването с кръв, така че погубителят на първородните да не се докосва до тях.

29 С вяра евреите преминаха Червеното море като по суша, което и египтяни опитаха да преминат, но се издавиха.

30 Чрез вяра паднаха Ерихонските стени, след като бяха обикаляни седем дни.

31 С вяра блудницата Раав не загина заедно с непокорните, като прие благосклонно съгледвачите и ги изпрати по друг път.

32 И какво още да кажа? Защото време не ще ми стигне да разказвам за Гедеон, Варак, Самсон и Ефтай, за Давид и Самуил и пророците;

33 които с вяра победиха царства, вършиха правда, получиха обещания, затулиха устата на лъвовете;

34 Угасиха силата на огъня, избягнаха острието на меча, от немощни станаха, силни бяха във война, обърнаха в бяг чужди войски;

35 Жувля ленас е мулен ваздиге таро мериба, нума авер сине чинуимаса соскетото, та те лен о лачхо о ухтиба мулендар, он ни ленас те овен скелимие.

36 Авер пале изикеренас о асаиба тай о марибе, а панда тай о прангес тай о пханглипе;

37 баренцар сине мударде, трионос пречхинде душалне чинуиме. Меренас чхинде чхурендар, богенас е бакренца тай бузенца богенас похтиненца, тай търпинас пхарипе, чорипе тай чинуипе;

38 он, ащал ковато о дуняс насине маално, скитинас пес ко пошале тхана, ковеша, ко пещерес ко хорипе ки пхув.

39 А са со си нума коли тай те овенас якхитка ащал о апакияба ленгоро пале ни лине о изикердо ко шинато;

40 та те на би те доресен жи ко перфекто би аманде, соскетото ащал аменге о Дел шинанде варесо шукародер.

Шоро 12

12:1-13 „О Дел сикавел Лескире чхаве“

1 Гаял тай аме, като сиам труяле асалкхе баро нуверя якхитка, мек те отчхивас секо беда тай безех, колато ащи те пханден, тай вирикираса мек те прастаса ко со си диндо ангал аменде о англунипе,

2 Дикхаса ко Исусас а ангуно тай о Савестар ко апакияба амаро, Ковато ащал со ащал Леске лошаиба, изикергяс трушул като изчхивгяс о лажайбе тай бешло таро мурш риг е Девлескоро скамиди.

3 Гиндинена ащал Кава, Ковато изикергяс таро безехале асавкха мамуи вакяриба мамуеске Песке, та те би те бидакердя тай те ачхон хари вогеса.

4 Най туме те мамуи тумен жи ратесте ко ашариба упрал о безеха.

5 Тай забистергъен о гозипе ковато тумен дел годи сар чхавен: Чхавея моро, ма презирине о накажиба е Девлеско, ни тхе ачхас кишле духоса кана Ов ворбазоряса тут;

6 Соскетото о Дел накажил околес, кас дехел, Тай марел секоне чхавес, кас приемил,

7 Коли търпин о накажиба, о Дел пхирел туменцар сар чхавенцар соскетото кова си кава чхаво, ковато о дад лес ни накажил?

8 А коли сен би душалне, колато са со си, а сине определиме те овен, палдава туме сен би адеша биянде, а най сен чхаве?

9 Бискаи адавкха, исине амен дада ки снага, колато накажинас амен, тай самас атерин лен на ли побут те покори-сарас амен е Дадеске ко духос тай те живисарас?

10 Соскетото пал хари диеса сиамас чинусаипе, сарто гаял сине угодно, нума Ов та те овас Лескере свинцоилпе.

11 Нисаво беда ни дикхльол ко диаса те овел лошаляке, нума си пхарипе на палал лел чачипе, сар рамане емиши околенте, колато сине сикавде гаял песте.

12 Адалкхеске „Зурал о кишле васта тай о бизорал коча“,

13 тай керен ащал е пиренге чачо дрома, та те на изкълчин о бангипе, нума сиго те саскъон.

12:14-29 „Вакериба мамуи джавипе“

14 Роден пача са со си тай окова осветиба, би колеско никонес най те дикхел о Девлес.

15 Дикхена, те на би несаво те на доресел жи ко Девлеско гудлипе, та те на барол несаво керко жилякос, та те тумен

12:1-13 „Бог поучава Своите синове“

Попрището, което християните трябва да преминат, е представено както чрез Божието слово, така и чрез свидетелите на вяра, споменати в гл. 11. Пред тях стои и още по-велик пример – Христос (12:2,3). Той е,

35 Жени приемаха мъртвите си възкръснали, други пък бяха мъчени, като и не приеха избавление, за да получат по-добро възкресение;

36 Други изпитаха подигравки и бичове, а също окови и затвор;

37 С камъни бяха убивани, с трион претривани, на мъки подлагани, умряха с меч убити, скитаха се в овчи и кози кожи, лишавани, оскърбявани и измъчвани,

38 за които светът не бе достоен, скитаха се по пустини и планини, по пещери и земни пропасти.

39 И всички те, макар и да бяха засвидетелствани чрез вяра, не получиха обещанието;

40 да не би без нас да постигнат съвършенство, понеже Бог предвиди за нас нещо по-добро.

12 Глава

12:1-13 „Бог поучава Своите синове“

1 Затова, като сме обкръжени от такъв голям облак от свидетели, нека отхвърлим всяко иго и грях, който лесно ни омотава, и с търпение нека тичаме към предстоящото нам поприще,

2 Гледайки на Исуса Начинателя и Усъвършенствувателя на вярата, Който поради предстоящата Нему радост, претърпя разпятие, като презря срама и седна отрядно на престола Божий.

3 Помислете за Търпящия на Себе си толкова противоречия от грешниците, за да не ви дотегва и да не отпадате духом.

4 Не сте се съпротивили още до кръв в борбата си против греха

5 и сте забравили увещанието, което като на синове ви се говори: Сине мой, не презирай наказанието от Господа и не отпадай духом, кога те избличава.

6 Защото Господ наказва, когато обича и бичува всеки син, когато приема.

7 Ако търпите наказание, Бог постъпва с вас като със синове. Защото кой е този син, когато баща му не наказва?

8 Ако пък сте без наказание, на което всички станаха съучастници, тогава сте незаконни деца, а не синове.

9 При това сме били наказвани от бащите ни по плът като възпитатели, не ще ли много повече се покорим на Отца на духовете и да живеем?

10 Защото са ни наказвали за малко дни, според както са считали, а Той за полза, за да участваме в святостта Му.

11 Наказанието в момента не се показва да е за радост, но за скръб, но после принася мирен плод на праведност на обучените чрез него.

12 Затова укрепете отпаднали ръце и отслабнали колене;

13 и направете прави пътеки с нозете си, за да се не отклони куцото, но по-скоро да изцелее.

12:14-29 „Предупреждение срещу отстъплението“

14 Старайте се да имате мир с всички и святост, без която никой няма да види Господа.

15 Внимавайте да не би някой да се лиши от Божията благодат, да не би някой горчив корен, като изникне, да

Който усъвършенства благодатта и вярата на Неговите последователи. Когато са непослушни, децата трябва с покорство да приемат наказанието, наложено им от техните родители. Когато сме наказвани от Бога, трябва да бъдем смирени и покорни на Небесния Отец (12:9,10).

смутил, тай о бут те заразил пес лестар;

16 те на би несаво те ачхол лубипнако ваи бишужо сар о Исавос когато ашал иекхе зумяке бикхенгяс о поро ангуно бяндоба;

17 соскето жанен, кай кана мангелас палал те лел о гудло вакариба, ов сине отчхивто, гаял кай ов роделас асвенцар соскето арахлаило тхан ки ченчипе ки годи ко дад лескоро.

18 Туме на сиянас те овен ко веш гаял азбадо тай флогате ки як, ни жи ко каранькос тай жи ки баро бришин,

19 Ни жи ко тръбяколи сеси тай гласос ко пхерася гасаво, когато около колато шунде лес рукисава те на хоратинел ленге биуса ни пхерас;

20 Палдава нащи те изикерен окова, со ленге ординаса: бискаи о домазълкос, коли азбадяс пес жи ко веш, ка овелас мудардо баренцар;

21 тай аборкха дарално сине те дикхес, гаял о Моисай вакергяс: Бут сиом дарате тай разисдранильом пес;

22 а жавас жи ко и плаи Сион, жи ко диз е живде Девлеско делвеско Ерусалимос, тай паш дешингири миля со лошаненас о ангеля,

23 паш о кидиба е англуненгоро колато си калярде ко дел пашо о Дел, о Крис са со си саворенге паш о духоса со си мекел перфекто чачемануша,

24 паш о Исусас, о Машкармануш е нево заветоско тай паш о порьсиме ратеса, когато хоратинел пе лачхе таро Авелеско.

25 Дикхен, те на даран околес, Ковато хоратинел соскето, коли окова на изнашел о чинуипе, като даран околес, когато лен делворбаса ки пхув, ов кити побут на мангас те изнашас аме, коли иринасас амен Околестар, когато делворбаса таро дел!

26 Каскоро сеси келав антуч и пхув а акана Ов шинадел та вакерел: Евхарес Ме ка келав бут ма ферди и пхув, а тай о дел упре.

27 А пхеряса бут евхарес, гиндил те пренакхавел около бука колато кунин пес, като керел бука, та те ачхон кола, колато ни кунин пес.

28 Адалкхеске гаял астарена о тхагарипе, когато ни кунин пес, мек овас парикерно, тай гаял те акандас гудлимаса е Девлес гудлимаса тай дараса тай атьримаса;

29 Соскето амаро Дел си яг изхално.

Шоро 13

13:1-25 „Клидине вакеариба“

1 Овен уса ко пхраленгоро дехиба.

2 Ма забистрен е мисафирен, соскето лестар несаво, би те жанен туме лильен мисафиря ангеляс.

3 Ма бистарден е пханглен, гаял кай сен сар ленде кетане пхангле, чуинисар, сарто сиен тай коркоро туме ки снага.

4 О прандиме, мек те овел сар атьри саворенге, тай о тхан кате совен би кханиле, соскето о Дел ка крисил е пхирхяненге тай около со пхирен песке авреса.

5 Ма тховен тумен ко барвалипе кераямос тумен адалкхеса со иси тумен, соскето коркоро о Дел вакергяс: „Нисар най те мукав тут, тай нисар най те бистрав тут;

6 Чука кай учесте вакерав: О Дел си жутисарно манге кастар те дарав ман. Со ка керел манге о мануш?

7 Ма бистерден сикавенаге тере, колато хоратинелас туменге е Девлескере пхерася тай кана дикхесас ленгоро модело сар живин, керен адавкха апакиямаса.

причини повреда и чрез него да се заразят мнозина;

16 да не би да има между вас някой блудник или нечестивец като Исав, който за ядене предаде първородството си.

17 И след това, искайки да наследи благословение, бе отхвърлен, понеже не можа да промени решението на баща си, ако и да бе го молил за това със сълзи.

18 Вие не сте пристъпили към осезаема планина и пламнал огън, тъма и мрак, и буря;

19 и тръбен звук, и тръбен глас, слушателите на който молеха да не им се говори вече.

20 Защото не можах да изтърпят онова, което им се заповядваше; и животни, ако се допре до планината, с камъни да бъде убито или със стрела пронизано.

21 И толкова страшно бе онова, което се виждаше, че и Мойсей каза: Ужасен съм и разтреперан.

22 Но пристъпихте към планината Сион и до града на живия Бог, небесния Йерусалим и към десетки хиляди Ангели,

23 при тържествен сбор и събранието на първородните, които са записани на небесата и към Бог, Съдия на всички, и към духовете на праведните, които са достигнали съвършенството,

24 и към Исуса, Ходатая на новия завет, и при кръвта на порьсване, говореща по-добре от Авеловата.

25 Гледайте да не пренебрегнете Говорещия. Защото, ако не останаха ненаказани отказалите да слушат говорещия на земята, колко повече ние, които се отвърщаме от Говорещия от небесата,

26 Чийто глас тогава разклати земята и Който сега се обещава и казва: Още веднъж аз ще разтреса не само земята, но и небето.

27 Думите още веднъж означават, че преходното като сътворено ще се измени, за да пребъдват непреходните.

28 Затова, като приемаме непреходно царство, нека пазим благодатта, с която да служим Богу с благоговение и страх;

29 Понеже нашият Бог е огън изпождащ.

13 Глава

13:1-25 „Заклучителни наставления“

1 Постоянствайте в братолюбие.

2 Не забравяйте гостолубие, защото чрез него някои, без да знаят, оказаха гостопримство на ангели.

3 Помнете затворниците, като да сте затворени с тях, страдащите, понеже и сами сте в тяло.

4 Бракът да бъде на почит при всички и брачното легло неосквернено, понеже Бог ще съди блудниците и прелюбодейците.

5 Не бивайте сребролюбци, задоволявайте се с това, което имате. Защото Сам Бог е казал: Няма да те оставя, нито ще те напусна;

6 Така с дръзновение да казваме: Господ ми е помощник, няма да се убоя, какво ще ми стори човек?

7 Помнете водачите си, които са ви говорили Слово Божие и като имате пред очите си сетнината на живота им, подобавайте на вярата им.

12:14-28 „Предупреждение срещу отстъплението“

Страданията могат да огорчат духа и да изострят отношения, но християните са длъжни да търсят мир с всички хора (12:14). Отстъплението

е отпадане от Божията благодат и е плод на плътта. Не трябва да се отказваме от Христос в трудни времена, но да поставяме надеждата си в Него.

8 О Исус Христос си о сарто ивлен, авдиес тай жи ко вековя.

9 Ма жан ко авер тай бинормално сикаиба, соскетото си лачес ко ило те дуварил пес о гудлипе, нума о ординес е хамаске, колендар ни аямин пес окола, колато ни геле палал ленде.

10 Иси амен олтари, колестар най чачо те хан со аканден ки скиня.

11 Соскетото изтабълон аври таро катуни и снага е домазъл-кос, гаял о рат о англуну рашаеско анел ко свентуни сар курбани ащал о безеха.

12 Адалкхеске тай о Исус, та те ведярил е манушен гаял Пе персонално Пере ратеса, чинуисарясас аври таро дизаке вудара.

13 Таи чука, мек икляс тай аме каринг Лесте аври таро катуни, те ингелас о резили ащал Леске.

14 Соскетото отхе нанай усарно диз, а родас со ажарас.

15 Гаял Леса, мек те анас е Девлеске ашариба, курбани, гаял емиши таро муи, со извакерас Лескоро алав.

16 Ма забистерден те керен гудлипе тай те ден тумендар таро гудлипе тумаро, соскетото гасава курбанес си атьрно е Девлеске.

17 Овен те шунен тумаре лидерос тай покорин тумен ленге, соскетото он дикхен ащал тумаре вогенге сар респонсо ащал ленге, та те изкерен о икериба лошалаяса, а ма въздишимаса, соскетото те овен въздишимаса най гаял уло аямно ащал туменге.

18 Рукин тумен ащал аменге, соскетото сам пакяйно кай иси амен шужи годи тай мангас те овас саворенцар чачо.

19 Панда рукив тумен те керен адавкха, та те овел посиго ириме.

20 А о Дел ко рамане, Ковато гаял е ратеса ко иек би-агорно завети ваздингяс мулендар е баре о Чупнари е бакренгоро, амаро Дел о Исусас;

21 Мек туме те доикерен тумен перфектно ко секо лачхи бути, та те керен Лескери воия, кана керен туменге адавкха, со си угодно ангало Лесте гаял о Исус Христос, Ковато те овел барипе ко биагор вековя. Амин.

22 А рукив тумен, пхралален, те на овел туменге пхаро адавкха гогарно пхераса, соскетото цикнесте туменге каляргом.

23 Жанен, кай амаро пхрал о Тимотеос си мукло, каса коли авел сиго, ка дикхен тумен.

24 Састипе саворенге тумаре лидерос, тай саворе светиес. Састипе туменге тай околенте, колато си тари Италия.

25 Гудлипе те овел саворенцар туменцар. Амин.

8 Исус Христос е същият вчера, днес и векови.

9 Не се увличайте в разни чужди учения, защото добре е с благодат да се укрепява сърцето, а не с ястия, от които употребяващите ги не се ползваха.

10 Имаме олтар, от който нямат право да ядат служителите в скинията.

11 Понеже телата на животните, чиято кръв първосвещеникът внася в светилището за очищение на греховете, се изгарят във от стана;

12 затова и Исус, за да освети с кръвта Си човеците, пострада във от градските порти.

13 И така, нека излизаме при Него, във от стана, носейки укор за Него;

14 Защото нямаме тук постоянен град, но търсим бъдещия.

15 Така чрез Него принасяме Богу непрестанно хвалебна жертва т.е. плод от устни, прославящи Неговото име.

16 Не забравяйте добротворството и щедростта, защото такива жертви са угодни Богу.

17 Бъдете послушни и покорявайте се на водачите си, защото те са в длъжност да бдят за душите ви, затова да го правят с радост, а не с въздишки, понеже това не е полезно за вас.

18 Молете се за нас, защото сме уверени, че имаме добра съвест, като във всичко желаем да се обхождаме добре.

19 Още повече, моля да вършите това, за да ви бъде повърнат по-скоро.

20 А Бог на мира, Който чрез кръвта на вечния завет, въздигна от мъртвите великия Пастир на овцете, нашия Господ Исуса Христа,

21 нека ви направи съвършени във всяко добро дело, за да изпълните волята Му, като върши в нас каквото Му е угодно чрез Христа Исуса, Нему слава векови веков! Амин.

22 Моля ви, братя, писах ви накратко, приежете търпеливо това увещателно слово.

23 Знайте, че брат Тимотей е пуснат, с когото, ако той скоро дойде, ще ви видя.

24 Поздравете всички ваши водачи и всички светии. Поздравяват ви тези, които са от Италия.

25 Благодатта с всички вас. Амин.

13:1-25 „Заклучителни наставления“

Характерът на християните се оформя от посвещението им на Христос. Това се показва в любовта им един към друг, гостоприемство, чистота в отношенията, грижа и послушание (13:1-19). Чрез Исусовата кръв

християнският завет влезе в сила и е предвиден да остане вечно. Той ни прави свети и ни усъвършенства във всяко добро нещо, за да вършим Божиата воля (13:20,21).

